

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 417/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. decembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., R., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. V., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin a Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 187/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2006 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin a Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 187/05. Podaním doručeným 27. septembra 2006 sťažovateľ doplnil sťažnosť o listinné dôkazy.

Sťažovateľ uviedol, že bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. Tp 5/05 z 13. januára 2005 z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“). Okresná prokuratúra Ž. (ďalej len „okresná prokuratúra“) podala 28. novembra 2005 na sťažovateľa obžalobu pre trestný čin kupliarstva podľa § 204 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a iné. Z jednotlivých bodov sťažnosti vyplýva:

1. Dňa 5. apríla 2005 podal sťažovateľ prostredníctvom svojho advokáta žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá bola doručená okresnej prokuratúre 18. apríla 2005. Sťažovateľ namieta, že mu okresná prokuratúra nedoručila upovedomenie o zamietnutí jeho žiadosti, čím došlo k porušeniu čl. 47 ods. 2 ústavy a Okresný súd Martin mu dosiaľ nedoručil uznesenie o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby sp. zn. Tp 5/05 z 10. mája 2005, a napriek tomu 10. júna 2005 vyznačil jeho právoplatnosť dňom 31. mája 2005. Tým bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a ustanovenie § 72 ods. 2 v spojení s § 74 ods. 1 a § 137 ods. 1 Trestného poriadku.

2. Dňa 20. júna 2005 podal sťažovateľ žiadosť o prepustenie z väzby. Žiadosť (vrátane jej doplnenia z 29. júna 2005) je súčasťou spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3 T 187/05. O podanej žiadosti nebolo dosiaľ rozhodnuté, napriek tomu, že sťažovateľ namietal túto skutočnosť v písomných podaniach adresovaných okresnému súdu, ako aj Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“). Súd sa však týmito námietkami nezaoberali ani ich vo svojich rozhodnutiach nespomenuli. Tým boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, práva podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru a ustanovenie § 72 ods. 2 Trestného poriadku.

3. Dňa 14. novembra 2005 okresný súd uznesením č. k. 9 Tp 506/05-39 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 17. októbra 2005, v ktorej namietal pochybenia popísané v bodoch 1 a 2, ako aj to, že mu nebol doručený návrh prokurátorky na predĺženie lehoty trvania väzby, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením č. k. 9 Tp 506/05-9 z 30. júna 2005. Proti uzneseniu okresného súdu zo 14. novembra 2005 podal sťažovateľ 18. novembra 2005 sťažnosť, vyšetrovací spis však nebol predložený krajskému súdu, ale bol po skončení vyšetrovania predložený okresnej prokuratúre, ktorá podala 28. novembra 2005 na sťažovateľa obžalobu. Ani potom nebol spis predložený krajskému súdu, ale 6. a 8. decembra 2005 rozhodoval okresný súd, konkrétne sudca JUDr. M., ktorý rozhodol, že dôvody väzby sťažovateľa trvajú, pričom sťažovateľ namieta, že od 28. novembra 2005 bol v jeho veci zákonným sudcom JUDr. P. a o zmene zákonného sudcu okresný súd nerozhodol. Až potom bol spis predložený krajskému súdu, ktorý 11. januára 2006 rozhodol tak, že sťažnosti zamietol tromi uzneseniami sp. zn. Tpo 170/05, sp. zn. 1 Tos 277/05 a sp. zn. 1 Tos 278/05. Tým boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

4. Po podaní obžaloby 28. novembra 2005 bola trestná vec sťažovateľa pridelená na prerokovanie zákonnému sudcovi JUDr. P., dňa 6. a 8. decembra 2005 však o väzbe sťažovateľa rozhodoval sudca okresného súdu JUDr. M., ktorému bol trestný spis pridelený až 24. februára 2006. Tým bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Okresný súd dosiaľ nerozhodol o sťažnosti sťažovateľa na protizákonnosť väzby z 3. januára 2006, hoci 28. februára 2006 rozhodoval o inej jeho žiadosti. Tým boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru a ustanovenie § 72 ods. 2 Trestného poriadku.

6. Od podania obžaloby 28. novembra 2005 okresný súd porušuje právo sťažovateľa na zákonného a nestranného sudcu, keď bola jeho trestná vec 28. novembra 2005 náhodným výberom - počítačom pridelená sudcovi JUDr. P., v roku 2006 bola pridelená sudkyňi JUDr. H., od 24. februára 2006 bola vec pridelená sudcovi JUDr. M. a v marci 2006 bol spis

pridelený sudkyni JUDr. B., ktorej nebol pridelený náhodným výberom – počítačom, a preto sťažovateľ namieta, že JUDr. B. nie je zákonnou sudkyňou v jeho veci a bola vybraná za účelom jeho odsúdenia, pretože zákonný sudca by žalobe s toľkými procesnými pochybeniami nevyhovel. Tým boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Okresný súd uznesením sp. zn. 3 T 187/05 z 27. apríla 2006 rozhodol o návrhu prokurátorky okresnej prokuratúry na zmenu (rozšírenie) dôvodov väzby sťažovateľa podaný 26. apríla 2006 bez toho, aby mal sťažovateľ možnosť sa k tomuto návrhu vyjadriť. Návrh na zmenu dôvodov väzby bol sťažovateľovi doručený až 28. apríla 2006. V sťažnosti proti uzneseniu o rozšírení dôvodov väzby sťažovateľ poukázal na nezákonnosť a pochybenia okresného súdu, krajský súd sa však jeho argumentmi v odôvodnení uznesenia o zamietnutí sťažnosti sp. zn. 1 Tos 67/2006 zo 16. mája 2006 nezaoberal. Tým boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

8. Hlavné pojednávanie v trestnej veci sťažovateľa bolo nariadené až na 27. júl 2006, iba na jeden deň a okresný súd pojednával bez náležitej prípravy. Okresný súd odmietol vyhotoviť sťažovateľovi na jeho žiadosť fotokópie zo spisu, do spisu mu umožnil nazrieť pred pojednávaním v skrátrenom časovom intervale, výsluch sťažovateľa začal na jeho vlastnú žiadosť a okresný súd odmietol uviesť do zápisnice dôležité skutočnosti uvádzané na obhajobu sťažovateľa. Pojednávanie bolo odročené na 28. september 2006. Tým bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci vydal nález: *„V bode 1) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že konaním Okresného súdu v Martine boli porušené práva sťažovateľa, konkrétne nedoručením Uznesenia boli znemožnené jeho práva podať sťažnosť a oboznámiť sa s výsledkom rozhodnutia súdu a bola mu znemožnená možnosť kontroly trvania väzby v krátkych intervaloch, tak ako to má na mysli ustanovenie a judikatúra k čl. 5 ods. 4 dohovoru.*

Väzba sťažovateľa je od 31. 5. 2005 nezákonná.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.

V bode 2) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline nerozhodnutím o žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu porušil ustanovenie čl. 5 ods. 4 dohovoru, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ustanovenie § 72 ods. 2 Trestného poriadku.

Boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, obmedzovanie slobody sťažovateľa je od 30. 06. 2005 protizákonné.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.

V bode 3) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline porušil právo sťažovateľa na odvolanie – podanie sťažnosti proti rozhodnutiu súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v reálnom čase a hoci podal sťažnosť, spis nepredložil bezodkladne Krajskému súdu v Žiline ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie o sťažnosti, ale vrátil vyšetrovací spis vyšetrovateľovi PZ, čím porušil práva sťažovateľa, pretože väzba má mať striktne obmedzené trvanie a preto má byť zaručená jej kontrola v krátkych intervaloch.

Okresný súd v Žiline konal s prietiahmi, boli porušené základné práva a slobody, obmedzovanie slobody sťažovateľa je od 30. 06. 2005 protizákonné.

Rozhodnutie Okresného súdu v Žiline zo dňa 14. 11. 2005 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu v spojení s rozhodnutím KS v Žiline sa zrušuje.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.

V bode 4) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline porušil jeho právo na zákonného sudcu vygenerovaného náhodným výberom – počítačom tým, že po podaní obžaloby rozhodoval v trestnej veci sťažovateľa – obžalovaného sudca, ktorý nebol nijako príslušný na konanie v tejto trestnej veci rozhodovať.

Uznesenia Okresného súdu v Žiline 3 T 187/05 zo dňa 6. a 8. 12. 2005 v spojení s Uzneseniami KS Žilina ako súdu odvolacieho vo veci prepustenia sťažovateľa z väzby sa zrušujú, lebo boli vydané v rozpore so zákonom.

Pretože v zákonnej lehote väzby, ktorá trvala do 10. 12. 2005 o ďalšej väzbe sťažovateľa nerozhodol zákonný sudca, je obmedzovanie sťažovateľa na slobode od 11. 12. 2005 protizákonné.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.

V bode 5) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline porušil jeho právo tým, že doposiaľ nerozhodol o jeho sťažnosti na protizákonnosť väzby zo dňa 3. 1. 2006. Znemožnil tým kontrolu väzby sťažovateľa v krátkych časových intervaloch.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.

V bode 6) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline porušil jeho právo na zákonného sudcu tým, že JUDr. B. nespĺňa kritériá zákonného a nestranného sudcu.

Rozhodnutia Okresného súdu v Žiline v spojitosti s rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho vydané v trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi sú neplatné, lebo boli vydané v rozpore so zákonom.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.

V bode 7) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline porušil jeho práva nedoručením návrhu prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby a tým sťažovateľa znerovnoprávnil ako stranu v trestnom konaní s postavením prokurátora.

Vydané uznesenie Okresného súdu v Žiline 3 T 187/05, zo dňa 27. 4. 2006, ktorým súd rozšíril dôvody väzby u sťažovateľa sa ako nezákonné zrušuje.

V bode 8) žiada, aby Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd v Žiline porušil jeho právo tým, že nariadil prvý termín hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi so značnými prieťahmi, vzhľadom na konanie, spôsob prejednávania predmetnej rozsiahlej trestnej veci a postup súdu je jeho vec prerokovávaná so zbytočnými prieťahmi, ale aj nespravodlivo a v neprimeranej lehote s neodôvodneným predlžovaním jeho obmedzovania na slobode.

Sťažovateľ sa dňom doručenia tohto nálezu prepúšťa na slobodu.“

Sťažovateľ tiež žiada, aby mu bolo priznané finančné zadost'učinenie 500 000 Sk a trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 104/02).

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje túto lehotu predĺžiť ani odpustiť jej zmeškanie. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej vyslovil, že pri právoplatnom rozhodnutí podľa Trestného poriadku, ktoré sa sťažovateľovi v odpise doručuje a ktorým mali byť porušené jeho základné práva alebo slobody, je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodujúce doručenie odpisu tohto rozhodnutia sťažovateľovi, avšak nie jeho právnomu zástupcovi (napr. III. ÚS 90/03, III. ÚS 188/03).

Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v zákone (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Viazanosť návrhom platí zvlášť pre petit, čo znamená, že ústavný súd rozhoduje len o porušení tých práv a slobôd, ktoré navrhovateľ uvádza v petite sťažnosti. Označenie základných práv a slobôd, ktoré sťažovateľ uviedol v jednotlivých bodoch odôvodnenia sťažnosti, ústavný súd považuje za súčasť argumentácie sťažovateľa, ktorá však v prípade, že nebola premietnutá do petitu sťažnosti, nie je predmetom rozhodovania ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu (podobne III. ÚS 119/03). V danom prípade ústavný súd vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ani na jeho zosúladenie s odôvodnením sťažnosti.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...“.

Ad 1)

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru tým, že mu Okresný súd Martin nedoručil uznesenie sp. zn. Tp 5/05 z 10. mája 2005, ktorým zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby, a napriek tomu sudca Okresného súdu Martin 10. júna 2005 vyznačil na uznesení nadobudnutie právoplatnosti 31. mája 2005. Z predložených príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ poukazoval na túto skutočnosť už v podnete adresovanom Krajskej prokuratúre v Ž. (ďalej len „krajská prokuratúra“) zo 17. októbra 2005, ako aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 Tp 506/05-39 zo 14. novembra 2005, ktorým okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby obsiahnutú v podnete zo 17. októbra 2005.

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je časovo neobmedzeným prostriedkom ochrany základných práv a slobôd, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúmal, či je splnená podmienka jej podania v dvojmesačnej lehote podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti je nedoručenie rozhodnutia súdu „iným zásahom“, a teda lehota na podanie sťažnosti sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o tomto zásahu dozvedieť.

V danom prípade sťažovateľ už najneskôr 17. októbra 2005 vedel, že Okresný súd Martin vyznačil právoplatnosť uznesenia sp. zn. Tp 5/05 z 10. mája 2005 (a teda všetky podmienky pre nadobudnutie právoplatnosti považoval za splnené), hoci sťažovateľ namieta, že mu uvedené uznesenie nebolo nedoručené. Sťažnosť ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 6. augusta 2006. Pretože zákon o ústavnom súde neumožňuje odpustiť zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti ani túto lehotu predĺžiť (napr. IV. ÚS 14/03), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú.

Ad 2)

Sťažovateľ namieta, že okresný súd porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a ustanovenie § 72 ods. 2 Trestného poriadku tým, že nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú podal 20. júna 2005 a doplnil ju podaním z 29. júna 2005.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej „Článok 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy týkajúci sa osobnej slobody obsahuje jej základné hmotné a tiež procesné atribúty vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu“ (III. ÚS 135/04). Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Zároveň ústavný súd pripomína, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti v rámci svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nehodnotí rozhodnutia a postup všeobecných súdov z hľadiska dodržiavania zákonnosti, ale z hľadiska zachovania základných práv a slobôd. Preto sa ústavný súd samostatne nezaoberal namietaným porušením ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku, ale preskúmal ho v kontexte namietaného porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 20. júna 2005 žiadosť o prepustenie z väzby (datovanú 17. júna 2005), ktorú doplnil podaním z 29. júna 2005. Prokurátorka okresnej prokuratúry jeho žiadosti nevyhovela a 23. júna 2005 podala okresnému súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa. Okresný súd rozhodol o návrhu prokurátorky uznesením č. k. 9 Tp 506/05-9 z 29. júna 2005, ktorým predĺžil väzbu sťažovateľa do 10. januára 2006. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tpo 126/05 z 24. augusta 2005 tak, že ju zamietol.

Dňa 28. októbra 2005 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa adresované krajskej prokuratúre zo 17. októbra 2005, v ktorom sťažovateľ požiadal aj o prepustenie z väzby. Okresný súd žiadosť sťažovateľa zamietol uznesením č. k. 9 Tp 506/05-39 zo 14. novembra 2005. Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tpo 170/05 z 11. januára 2006 tak, že ju zamietol. Ďalšia žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola okresnému súdu doručená 1. decembra 2005. Túto žiadosť okresný súd zamietol uznesením sp. zn. 3 T 187/03 z 8. decembra 2005 (správne sp. zn. 3 T 187/05; pozn.), pretože bola podaná skôr, ako uplynula lehota štrnásť dní od právoplatnosti rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Krajský súd v uznesení sp. zn. 1 Tos 278/05 z 11. januára 2006, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu, konštatoval, že sťažnosť nie je dôvodná, rozhodnutie okresného súdu je správne, ale nestotožnil sa s jeho odôvodnením. Krajský súd zistil, že sťažovateľ uviedol v žiadosti o prepustenie z väzby aj iné skutočnosti oproti predchádzajúcej žiadosti, a preto preskúmal rozhodnutie prvostupňového súdu aj z hľadiska dôvodov uvádzaných v žiadosti o prepustenie z väzby.

Po podaní obžaloby 28. novembra 2005 okresný súd uznesením sp. zn. 3 T 187/05 zo 6. decembra 2005 rozhodol o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 277/05 z 11. januára 2006 zamietol. Okresný súd uznesením z 28. februára 2006 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorá mu bola doručená 20. februára 2006. Dňa 27. apríla 2006 okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, nahradení väzby sľubom alebo peňažnou zárukou, ktorá bola okresnému súdu doručená 26. apríla 2006, ako aj o návrhu prokurátorky okresnej prokuratúry na rozšírenie dôvodov väzby tak, že žiadosť sťažovateľa zamietol a rozšíril dôvody jeho väzby aj podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. O sťažnosti sťažovateľa proti tomuto uzneseniu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 67/2006 zo 16. mája 2006 tak, že sťažnosť zamietol.

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto

osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 - 36). Okrem toho ich čl. 5 ods. 4 dohovoru oprávňuje na skúmanie procedurálnych a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné na to, aby v zmysle dohovoru bolo ich pozbavenie slobody „zákonné“. To znamená, že príslušný súd nielenže musí preskúmať súlad s procedurálnymi požiadavkami vnútroštátneho práva, ale tiež oprávnenosť podozrenia, na ktorom sa zatknutie zakladá, a legitimitu cieľa sledovaného zadržaním a následnou väzbou (napr. Butkevičius c. Litva, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 26. marca 2002, § 43).

Ústavný súd vo svojej judikatúre vyslovil, že účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je zabezpečiť zatknutým alebo inak slobody pozbaveným osobám právo na súdnu previerku zákonnosti opatrenia, ktorým boli pozbavené slobody (III. ÚS 276/03). Súd rozhodujúci na podnet dotknutej osoby o zákonnosti jej väzby sa musí zaoberať rozhodnými námietkami, ktoré vzniesla proti zákonnosti väzby (III. ÚS 7/00).

Požiadavka preskúmania hmotných podmienok („substantive requirement“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť, s poukazom na kritériá právne, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. decembra 1979, Séria A, č. 34, § 31).

V prípade pozbavenia slobody vyžaduje čl. 5 ods. 4 dohovoru kontrolnú procedúru, ktorá má súdny charakter a poskytuje príslušnej osobe záruky primerané druhu predmetného pozbavenia slobody; aby sa zistilo, či konanie poskytuje primerané záruky, treba vziať do úvahy osobitnú povahu okolností, za ktorých takéto konanie prebieha (rozsudok vo veci Winterwerp v. Holandsko z 24. Októbra 1979, séria A, č. 33, § 57).

Žiadosť o prepustenie z väzby zo 17. júna 2005 (doplnenú podaním z 29. júna 2005) sťažovateľ odôvodnil tým, že neexistuje žiadny dôvod pre jeho ďalšiu väzbu

a argumentoval, že sa nedopustil trestnej činnosti, za ktorú mu bolo vznesené obvinenie a aj z vykonaného dokazovania vyplýva, že vznesenie obvinenia nie je dôvodné a tiež namietal priet'ahy v konaní.

Z rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu predložených s'ťažovateľom ústavný súd zistil, že okresný súd samostatne nerozhodol o žiadosti s'ťažovateľa o prepustenie z väzby zo 17. júna 2005, resp. rozhodnutie o tejto žiadosti nie je súčasťou výroku žiadneho z predložených rozhodnutí a žiadosť s'ťažovateľa zo 17. júna 2005 nie je explicitne spomenutá ani v odôvodnení žiadneho rozhodnutia. Nie je však možné konštatovať, že po podaní žiadosti o prepustenie z väzby zo 17. júna 2005 okresný súd neskúmal existenciu dôvodov pre trvanie väzby s'ťažovateľa.

Okresný súd v odôvodnení uznesenia o predĺžení lehoty trvania väzby z 30. júna 2005 uviedol:

„Sudca preskúmal návrh prokurátorky na predĺženie lehoty trvania väzby, ako aj predložený spisový materiál a zistil, že sú splnené všetky formálne i materiálne podmienky k tomu, aby návrhu bolo vyhovené. Z priloženého spisového materiálu vyplýva, že ide o skutkovo i právne náročnú trestnú vec. Je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie (najmä výsluchy svedkýň - poškodených, ktoré sa zdržiavajú mimo územia Slovenskej republiky, pričom totožnosť ďalších poškodených nebola ešte ustálená, vyhodnotiť výsledky expertíz a nariadiť vykonanie ďalších expertíz tak, ako sú konkretizované v návrhu prokurátorky). Dôvody väzby u obvineného M. K. a obvinenej B. M. podľa § 67 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. trvajú aj naďalej tak, ako sú konkretizované v uzneseniach Okresného súdu v Martine, sp. zn. Tp 5/05 zo dňa 13. 1. 2005 (č. l. 32-37) (existuje dôvodná obava, že ujdú do zahraničia, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, alebo trestu, budú pôsobiť na doteraz nevyslúchnutých svedkov a tým mařit' objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie a že budú vzhľadom na svoje kontakty v Taliansku pokračovať v trestnej činnosti, s cieľom zadovážiť si neoprávnené zisky).“

Krajský súd na podklade sťažnosti sťažovateľa proti tomuto uzneseniu rozhodol tak, že predĺžil lehotu trvania jeho väzby do 10. decembra 2005 z dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V odôvodnení uviedol:

«Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podali obvinení sťažnosť. Tvrdia v nej v podstate zhodne, že niet dôvodov väzby, necítia sa vinní a úkony, ktoré ešte treba vykonať predĺženie väzby neodôvodňujú.

Na tomto základe krajský súd ako nadriadený orgán podľa § 147 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým mohli sťažovatelia podať sťažnosť, a tiež konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu. Zistil tak, že sťažnosti sú čiastočne dôvodné.

(...)

Obvineného K., hoci sám trestnú činnosť popiera, usvedčujú viaceré svedkyne a dôvody jeho stíhania s pribúdajúcich časom rastú. Obvinený je tak dôvodne podozrivý z dlhodobého a rozsiahleho páchania trestnej činnosti na území viacerých štátov a okolnosti nasvedčujú na to, že dosiaľ sa orgánom prípravného konania nepodarilo stotožniť všetky osoby – poškodené, ktorých sa trestná činnosť obvineného týkala.

Tieto konkrétne skutočnosti (dôvodné podozrenie z dlhodobého rozsiahleho páchania závažnej úmyselnej trestnej činnosti, keď istá časť „siete“ obžalovaného zostala nestotožnená) odôvodňujú obavu, že obvinený (bez väzby) pokračoval by v páchaní trestnej činnosti. Sú tu teda dôvody väzby, ako ich má na mysli ust. § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por.

(...)

Na základe argumentácie prokurátora aj krajský súd nadobudol presvedčenie, že prepustením obvineného K. na slobodu by mohlo byť zmarené alebo sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Vzhľadom na to krajský súd u obvineného K. návrhu prokurátora vyhovel, väzbu však predĺžil iba do 10. 12. 2005.

(...)

Námietke obvineného K., že mu nebol doručený návrh prokurátora na predĺženie väzby aby mal možnosť vyjadriť sa k nemu, treba dať za pravdu. V tejto časti súd prvého stupňa pochybil. Neznamená to však, že by sa z tohto dôvodu súdy návrhom prokurátora zodpovedne nezaoberali zo všetkých hľadísk a nerozhodovali podľa dôsledného skúmania dostupných dôkazov.»

Z odôvodnení uvedených uznesení vyplýva, že tak ako okresný súd aj krajský súd rozhodovali len o návrhu prokurátorky na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa. V nasledujúcom období okresný súd rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby až 14. novembra 2005 uznesením č. k. 9 Tp 506/05-39, v odôvodnení ktorého uviedol:

«Dňa 28. 10. 2005 doručila Okresná prokuratúra v Ž. podania obvineného M. K., zo dňa 17. 10. 2005, ktoré boli pôvodne adresované Krajskej prokuratúre v Ž..

Sudca Okresného súdu v Žiline posúdil tieto podania podľa obsahu v súlade s ust. § 59 ods. 1 Tr. por. Z týchto podaní okrem iného vyplýva, že podľa názoru obvineného M. K. jeho ponechanie vo väzbe nezákonné a žiada o preskúmanie tohto stavu aj súdom, z čoho vyplýva, že žiada o prepustenie z väzby na slobodu.

Obvinený M. K. v podaniach poukazuje na to, že v rámci prípravného konania sú porušované jeho práva, predovšetkým jeho právo na obhajobu. Osobitne boli porušené jeho práva v súvislosti s uznesením sudcu Okresného súdu v Martine o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktoré mu nebolo doručené. Podľa jeho názoru je prebiehajúce vyšetrovanie neobjektívne, pričom svoju nevinu je schopný preukázať dôkazmi.

(...)

Súd dôsledne preskúmal obsah žiadosti obvineného M. K., a dospel k záveru, že aj naďalej pretrvávajú dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por. tak, ako sú konkretizované v uznesení Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2 Tpo 126/05, zo dňa 24. 8. 2005 a nezmenil sa ani ich rozsah.

Z pripojeného vyšetrovacieho spisu vyplýva, že trestné stíhanie obvineného Michala K. je dôvodné. Obvinený M. K. je dôvodne podozrivý z dlhodobého a rozsiahleho páchania trestnej činnosti na území viacerých štátov. Vzhľadom na závažnosť tejto úmyselnej trestnej činnosti, a doteraz nestotožnenie istej časti „siete“ obvineného, existuje dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu by pokračoval v páchaní trestnej činnosti. Tieto konkrétne skutočnosti naplňajú dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Sudca po preskúmaní pripojeného trestného spisu nezistil porušenie procesných práv obvineného M. K. v prípravnom konaní, ktoré by mali vplyv na zákonnosť a dôvodnosť jeho väzby.»

Z predložených dokladov vyplýva, že v sťažnosti, ktorú podal sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu zo 14. novembra 2005, výslovne namietal nerozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby zo 17. júna 2005. Krajský súd sťažnosť zamietol uznesením sp. zn. 2 Tpo 170/05 z 11. januára 2006, v ktorom uviedol:

„Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal obvinený sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil tým, že v priebehu trestného konania sú porušované jeho základné ústavné práva na spravodlivý proces a jeho ďalším zotrvaním vo väzbe bol porušený zákon. Orgány prípravného konania spôsobujú neodôvodnené prieťahy vo veci, sú nečinné.

Na takomto základe krajský súd ako nadriadený orgán podľa § 147 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým mohol sťažovateľ podať sťažnosť, a tiež konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu. Zistil tak, že sťažnosť nie je dôvodná.

(...)

Pokiaľ ide o námietky obvineného o porušení jeho procesných práva, ako aj základných ústavných práv, ani krajský súd nezistil také závažné pochybenia, ktoré by mali vplyv na zákonnosť a dôvodnosť väzby. Ak teda okresný súd zamietol sťažnosť obvineného proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, rozhodol správne. Krajský súd sa s týmto rozhodnutím stotožnil.“

Ústavný súd na základe týchto zistení konštatuje, že uznesenie okresného súdu č. k. 9 Tp 506/05-39 zo 14. novembra 2005 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 170/05 z 11. januára 2006 v sebe zahŕňa kontrolu zákonnosti väzby aj v rozsahu sťažovateľových námietok uvedených v žiadosti o prepustenie z väzby zo 17. júna 2005 (doplnenej podaním z 29. júna 2005). Preto je ústavný súd toho názoru, že od doručenia tohto uznesenia krajského súdu začala sťažovateľovi plynúť lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu pre porušenie jeho práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti jeho väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Hoci sťažovateľ neuviedol, kedy mu bolo doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 170/05 z 11. januára 2006, z jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorá bola doručená okresnému súdu 20. februára 2006 (okresný súd o nej rozhodol uznesením sp. zn.

3 T 187/05 z 28. februára 2006), vyplýva, že v čase podania tejto žiadosti mu už predmetné uznesenie krajského súdu bolo doručené. V žiadosti o prepustenie z väzby doručenej okresnému súdu 20. februára 2006 sťažovateľ uviedol: „*Postup kedy 11. 1. 06 rozhodol sudca K. pod sp. zn. 2 Tpo 170/05 a v ten istý deň senát sudcu H. 1 Tos 277/05 na 1 Tos 278/05 je ukázkový, teda v jeden pracovný deň bolo rozhodnuté o 3 žiadostiach v 2 konaniach to je až neskutočné! Ako aj to že O.S. ŽA mi ich doručoval 16. 1. 06 a 20. 1. 06.*“ Pretože sťažnosť bola podaná po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, odmietol ústavný súd sťažnosť v tejto časti ako oneskorene podanú.

Ad 3)

Z formulácie tretieho bodu petitu ústavný súd ustálil, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na rozhodovanie o zákonnosti väzby bez zbytočných prieťahov, resp. urýchlene v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu, ktorý bezodkladne nepredložil jeho sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby č. k. 9 Tp 506/05-39 zo 14. novembra 2005 krajskému súdu.

Zo žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorá bola doručená okresnému súdu 20. februára 2006, vyplýva, že uznesenie krajského súdu o zamietnutí jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 14. novembra 2005 mu bolo doručené najneskôr 20. januára 2006. Sťažnosť ústavnému súdu podal sťažovateľ na poštovú prepravu 6. augusta 2006, teda po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v tejto časti ako oneskorene podanú.

Ad 4)

Vo štvrtom bode petitu sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu okresným súdom a krajským súdom tým, že po podaní obžaloby rozhodoval 6. decembra 2005 o ďalšom trvaní jeho väzby a 8. decembra 2005 o jeho žiadosti o prepustenie z väzby sudca, ktorý nebol zákonným sudcom v jeho veci. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva rozhodnutiami okresného súdu, proti ktorým

mal v zmysle § 74 ods. 1 Trestného poriadku možnosť podať sťažnosť krajskému súdu, ktorú aj využil.

Ústavný súd preto sťažnosť namietajúcu porušenie jeho základného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 48 ods. 1 ústavy odmietol pre nedostatok právomoci.

Čo sa týka namietaného porušenia práv krajským súdom, ústavný súd preskúmal riešenie sťažovateľovej námietky zaujatosti okresného súdu. Krajský súd sa zaujatosťou zaoberal 11. apríla 2006, keď vo svojom liste uviedol (ktorým vrátil spisový materiál vo veci zaujatosti okresnému súdu), že námietka sťažovateľa bola vznesená 27. marca 2006 následne po tom, ako sa 1. marca 2006 stala zákonnou sudkyňou v prerokúvanej trestnej veci sťažovateľa namietaná sudkyňa. Krajský súd uviedol, že napriek tomu, že sa necíti byť vo veci zaujatá, *„je potrebné, aby postupovala podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, a rozhodla o svojom prípadnom vylúčení, resp. nevylúčení z prejednávania uvedenej trestnej veci“*. Až po odstránení tohto nedostatku možno vec v tejto otázke predložiť odvolaciemu súdu. Ústavný súd tento postup krajského súdu nepovažuje ani za svojvoľný, ani arbitrárny, ale v súlade so zákonom, a preto túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Okrem toho k námietkam zaujatosti konajúcich orgánov činných v trestnom konaní vo veci sťažovateľa sa krajský súd vyjadril ďalej aj v odôvodnení uznesenia sp. zn. 1 Tos 67/2006 zo 16. mája 2006, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 187/05 z 27. apríla 2006, keď uviedol: *„V súvislosti s útokmi obžalovaného voči orgánom činným v trestnom konaní a voči sudkyňi ... poukazuje na to, že útoky obžalovaného voči sudkyňi sú dôvodom na to, aby z jej strany bol podaný podnet na začatie trestného stíhania voči obžalovanému. Ide z jeho strany o urážlivé výroky, ktorými napĺňa zákonné znaky skutkových podstát trestných činov...“*.

Ad 5)

Sťažovateľ namieta, že okresný súd dosiaľ nerozhodol o jeho sťažnosti na protizákonnosť väzby z 3. januára 2006, čím znemožnil kontrolu jeho väzby v krátkych

časových intervaloch. Keďže sťažovateľ nešpecifikoval porušenie ktorého základného práva namieta, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ad 6)

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu tým, že v jeho veci koná sudkyňa JUDr. B., ktorej trestná vec nebola pridelená náhodným výberom - počítačom, čo podľa sťažovateľa znamená, že bola vybratá za účelom jeho odsúdenia. Ústavný súd z obsahu petitu ustálil, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady pre výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 239/04).

Ústavný súd k porušeniu základného práva na zákonného sudcu v rozsahu, v akom ho namieta sťažovateľ uvádza, že sťažovateľ má na ochranu svojho základného práva k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorým je odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu.

S účinnosťou od 1. januára 2006 podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) je daná možnosť podať dovolanie z dôvodu, že súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Vychádzajúc zo subsidiárnej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Ad 7)

Sťažovateľ namieta, že okresný súd porušil jeho práva nedoručením návrhu prokurátorky okresnej prokuratúry na rozšírenie dôvodov väzby, o ktorom rozhodol uznesením sp. zn. 3 T 187/05 z 27. apríla 2006, čím ho znerovnoprávnil ako stranu v trestnom konaní. Vzhľadom na to, že proti označenému zásahu mal sťažovateľ k dispozícii účinný prostriedok nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ktorý aj využil (o jeho sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 67/2006 zo 16. mája 2006), ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci. Zároveň je daný dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pretože sťažovateľ neoznačil základné práva, ktorých porušenie namieta.

Ad 8)

Sťažovateľ tiež namieta, že okresný súd prerokúvava jeho vec so zbytočnými priet'ahmi, nespravodlivo a v neprimeranej lehote, keď prvý termín hlavného pojednávania nariadil až na 27. júl 2006. Ústavný súd podľa obsahu petitu ustálil, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vplýva, že v súvislosti s ochranou práva na prejednanie veci v primeranej lehote priznaného čl. 6 ods. 1 dohovoru primeraná lehota na rozhodnutie v trestnej veci začína plynúť od obvinenia, ku ktorému spravidla dochádza v prípravnom konaní (napr. Wemhoff v. Spolková republika Nemecko z 27. júna 1968, séria A, č. 7, s. 26-27, § 19). Obdobne ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil názor, že základné právo na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (III. ÚS 185/03).

Za zbytočný prieťah v konaní možno považovať dobu nečinnosti alebo zjavne neefektívnej činnosti príslušného orgánu pri napĺňaní účelu Trestného poriadku, predovšetkým požiadavky, aby trestné činy boli náležite zistené (III. ÚS 99/02).

Z predloženej dokumentácie vyplýva, že pred nariadením termínu hlavného pojednávania sa okresný súd musel vysporiadať s viacerými procesnými návrhmi a žiadosťami sťažovateľa. Okresný súd rozhodol 6. decembra 2005 o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa a 8. decembra 2006 zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby, o sťažnostiach proti týmto uzneseniam rozhodoval 11. januára 2006 krajský súd. Po vylúčení predsedníčky senátu JUDr. V. H. z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa uznesením krajského súdu zo 7. februára 2006, sťažovateľ podaním zo 17. marca 2006 namietol nepríslušnosť okresného súdu a 27. marca vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom okresného súdu a krajského súdu. Po vrátení spisu z krajského súdu 18. apríla 2006 z dôvodu jeho predčasného predloženia, senát okresného súdu rozhodol v ten istý deň o nevyhlásení predsedníčky senátu JUDr. E. B.. Dňa 27. apríla 2006 okresný súd rozhodol o návrhu prokurátorky na zmenu dôvodov väzby (rozšírenie) a zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorá bola predložená 26. apríla 2006 a následne 10. mája 2006 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti a sťažnosti sťažovateľa. Predseda okresného súdu v liste sp. zn. 1 SprS 157/06 a 1 SprS 164/06 z 2. júna 2006, ktorým odpovedal na sťažnosť na prieťahy podanú sťažovateľom, uviedol:

„Ďalej bude spisový materiál predložený Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o návrhu na odňatie a prikázanie veci podanom obžalovaným.

Vo veci nemohol byť zatiaľ nariadený termín hlavného pojednávania, pretože spis bude predložený na rozhodnutie príslušným nadriadeným súdom. Na hlavnom pojednávaní bude potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie Vaším výsluchom, výsluchom svedkov, oboznámením sa so spisovým materiálom (v súčasnosti má cca 1100 strán) a ďalšími dôkazmi pripojenými ku spisu.

(...)

Predpokladaný termín hlavného pojednávania je v tomto štádiu konania júl 2006. Závisí to však na rozhodnutí Najvyššieho súdu o miestnej príslušnosti.“

Z článku 6 ods. 1 dohovoru vyplýva aj právo osoby, na ktorú bola podaná súdu obžaloba, aby o jej trestnom obvinení rozhodol nezávislý a nestranný súd.

O vylúčení na základe námietky zaujatosti vznesenej procesnou stranou rozhoduje podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku orgán, ktorého sa tieto dôvody dotýkajú, a to aj bez návrhu. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhoduje tento senát.

Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 je prípustná sťažnosť, ktorá nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania.

Sťažovateľ uplatnil ochranu svojich základných práv a slobôd podaním viacerých návrhov a žiadostí, rozhodovanie o ktorých si vyžiadalo určitý čas vzhľadom aj na konanie na súdoch viacerých stupňov. Podľa názoru ústavného súdu bolo nariadenie prvého termínu hlavného pojednávania podmienené predovšetkým rozhodnutím o týchto návrhoch sťažovateľa. Preto ústavný súd, vzhľadom aj na rozsah spisového materiálu a náročnosť veci, dospel k záveru, že postup okresného súdu, ktorý po podaní obžaloby 28. novembra 2005 nariadil termín hlavného pojednávania až na 27. júl 2006, nie je možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2006